

інших – це повість-притча, ряд дослідників називають «Animal Farm» алегоричною повістю. Ці версії заслуговують на детальніше й скрупульозне дослідження, що виходить за рамки наших студій.

Висновки. Художній переклад є творчим процесом і не може ґрунтуватися на чітких інструкціях, вимагає не лише досконалого знання двох культур і двох мов, але й попереднього культурологічного та лінгвістичного аналізу вихідного тексту.

Українська перекладна література насичена різноманітними перекладацькими фактами та експериментами, про свідчить історія українських перекладів казки-алегорії Дж. Орвелла «Animal Farm».

У «Animal Farm» Дж. Орвелл подав історичне зображення реалій СРСР, а саме авторитарну систему правління. У своєму тексті він у художній формі дослідив та зробив висновки про несумісність інтересів влади та простого народу, адже вважав, що лише від суспільної свідомості народу, його активної громадянської позиції залежить неможливість встановлення «свинської», авторитарної влади.

Автор зумів детально донести до читача усю експресивно-емоційну інформацію та прихований зміст. Він наголошував, що мистецтво неможливе без забезпечення свободи слова і мистецької думки, ліберальної суспільно-політичної атмосфери для художнього самовираження.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бодрок Я. Інтерв'ю з Ігорем Шевченком про його переклад твору Орвелла "Колгосп тварин" / Інтерв'ю провела Ярина Т. Бодрок // Сучасність. – 1985. – Ч. 12. – С. 91–99.
2. Державин В. Про мистецтво перекладу : статті та рецензії 1927–1931 років / О. А. Кальниченко, Ю. Ю. Полякова. – Вінниця : Нова Книга, 2015. – 296 с.
3. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник / І. В. Ковальчук. – Вінниця. «Нова Книга», 2003. – 448 с.
4. Лімборський І. В. Літературознавча компаративістика і художній переклад за доби глобалізації: Сучасний стан, дискусії і проблеми / І. В. Лімборський. – ел.ресурс.- Режим доступу: <http://limborsky-66.ucoz.ru/publ/1-1-0-7>.
5. Літературознавчий словник-довідник / [ред. Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів, В. І. Теремко] – К. : ВЦ „Академія”, 2007. – 752 с. – (Nota Bene).
6. Лучук О. «Animal farm» Джорджа Орвелла в українській перекладній літературі // Вісник Львівського університету. Серія: «Міжнародні відносини». — 2012. — Вип. 30. — С. 382–395.
7. Орвелл Дж. Передмова автора до українського видання / З англ. мови переклав І. Чернятинський [І. І. Шевченко] // Всесвіт. – 1991. – №1. – С.80–81.
8. Орвелл Дж. Ферма «Рай для тварин». Небилиця / Пер. з англ. Ю. Шевчука // Всесвіт. – 1991. – №1. – С.75–112.
9. Оруелл Дж. Скотохутір : [казка] / Джордж Оруелл; [Передмова Н. Околітенко] // Вітчизна. – 1992. – № 9. – С 38 – 72.
10. Орвелл Дж. Хутір тварин / Пер. І.Дибко, передм. Р.Кухара. – Балтімор; Торонто, 1984. – 98 с.
11. Оруелл Дж. Колгосп тварин: Казка / Г. Оруелл [= Джордж Орвелл; На титул. стор. ім'я автора подано англ. мовою: George Orwell]; З англ. мови перекл. Іван Чернятинський [= Ігор Шевченко]. – [Мюнхен]: Прометей, [1947]. – 91 с.
12. Рильський М. Проблеми художнього перекладу / Максим Рильський. Мистецтво перекладу: статті, виступи, нотатки. – К. : Радянський письменник, 1975. – 343 с.
13. Стріха М. В. Український художній переклад: між літературою і націєтворенням / М. В. Стріха. – К. : Факт, 2006. – 344 с.
14. Яусс Р. Естетичний досвід і літературна герменевтика / Ганс Роберт Яусс ; [пер з нім. Ю. Прохацька] // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття / [ред. М. Зубрицької]. – Львів : Літопис, 2001. – С. 368 – 403.
15. Crick B. George Orwell: A Life (The First Complete Biography) / Bernard Crick. – Boston : Little Brown and Company. – 1980. – 473, [xxx] p.
16. Orwell G. Колгосп тварин : [казка] / George Orwell ; [авториз. пер. з англ. І. Чернятинського]. – Мюнхен : „Прометей”, 1947. – 91 с.
17. 122. Orwell G. Передмова автора до українського видання / George Orwell "Колгосп тварин : [казка] ; [авториз. пер. з англ. І. Чернятинського]. – Мюнхен : “Прометей”, 1947. – С. 7 – 12.
18. The Collected Essays, Journalism and Letters of George Orwell / [ed. S. Orwell, I Angus]. – [reprint]. – London : Penguin Books, 1978–. – Vol. 4: In Front of Your Nose, 1945-1950. – 1978. – 621 p.

Копко В.

Науковий керівник – проф. Палихата Е. Я.

ВИВЧЕННЯ ЛЕКСИКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ОСНОВНІЙ ШКОЛІ

Постановка проблеми. Лексика української мови – одна з важливих розділів мовознавства, що є основою для вивчення фонетики, орфоєпії, морфеміки, словотвору, морфології, синтаксису та інших мовних розділів. Відзначимо, що лексичний запас учнів загальноосвітньої школи дуже бідний, оскільки учні не читають художньої літератури, творів, які вивчаються на уроках української і зарубіжної літератури, вважаючи їх нецікавими, несучасними і надзвичайно трагічними, що негативно впливає на їхню психіку. Зважаючи на аргументи учнів, перед учителями української мови стоїть завдання збагачувати словниковий запас кожного школяра на уроках вивчення мовного матеріалу і розвитку зв'язного мовлення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Лексику досліджували лінгвісти (С. Ващенко про слово та його значення; українську лексикологію; семантико-стилістичну типологію слів; А. Грищенко про лексикологію; М. Жовтобрюх про лексику і фразеологію української мови та багато інших); методисти (О. Біляєв про лінгводидактичні особливості лексики рідної мови, А. Степанець про методику вивчення лексики і фразеології в школі та інші), психологи (Ю. Гільбух, О. Пенькова про психологічні аспекти словникового розвитку учнів).

У програмі для 5 класу з розділу «Лексикологія» перелічено такий матеріал для засвоєння: Лексичне значення слова. Однозначні й багатозначні слова (повторення). Використання багатозначних слів у прямому й переносному значеннях (повторення). Лексична помилка (практично). Загальноживані (нейтральні) і стилістично забарвлені слова. Тлумачний словник. Групи слів за значенням: синоніми, антоніми, омоніми (повторення й поглиблення). Пароніми (практично). Ознайомлення зі словниками антонімів, синонімів, паронімів. Словник іншомовних слів [5, с. 16].

Виділення не вирішених раніше частин проблеми. Учні мають: усвідомити, що вивчає лексикологія; визначає належність слів до певної лексичної категорії: (однозначні й багатозначні, загальноживані (нейтральні) і стилістично забарвлені слова, групи слів за значенням; оцінює роль їх у тексті; пояснює (у нескладних випадках) значення відомих слів, походження їх, значення прислів'їв, приказок, крилатих висловів; користується тлумачним, словниками синонімів, антонімів, словником іншомовних слів; добирає з-поміж синонімів, антонімів найбільш відповідні контексту; редагує тексти з лексичними помилками; усвідомлює й аргументує різницю між лексичним і граматичним значеннями слова; використовує виражальні можливості вивчених лексичних засобів у власному мовленні [5, с. 16].

Виклад основного матеріалу. Для вивчення лексики у 5 класі ми використали такі методи, як: слово вчителя (розповідь, пояснення), бесіда, спостереження, аналіз мовних явищ (з елементами проблемного програмованого навчання, алгоритмізації), робота з підручником, вправи, проблемне навчання [4, с. 49].

Серед використаних прийомів були: лінгвістичний, лексичний, лексико-стилістичний, риторичний аналіз тексту, семантизація мовних одиниць, пояснення значення слів (нових слів), конкретизація абстрактних понять, урахування тематичного кола слів, диференціація лексичних явищ, конструювання власних висловлювань, словникова робота [4, с. 49].

Під час опрацювання лексики важливим є застосування засобів навчання – дидактичного матеріалу, наочність і технічні засоби навчання. Дидактичним матеріалом є підручник з української мови, державний стандарт, програма з української мови, зошит на друкованій основі, методичні рекомендації. З наочності ми використовуємо таблиці, схеми, плакати, роздавальний матеріал тощо. Долучали і технічні засоби навчання: магнітофон, грамзапис, графопроектор, радіо, телебачення, відеофільми; кінофільми, комп'ютер тощо [4, с. 50].

Для опрацювання лексикології ми обрали класифікацію вправ за І. Олійником:

1. Лексичний розбір, який передбачає визначення в тексті для аналізу слова, розкриття його лексичного значення, віднесення до певної групи й характеристики найважливіших його ознак.
2. Віднаходження в словосполученні, реченні чи тексті відповідних лексичних явищ і характеристика їх за певним зразком чи без нього.
3. Добір прикладів із названих джерел, які б ілюстрували лексичне значення слова.
4. Самостійний підбір слів певної категорії.
5. Самостійне складання речень, у які вводяться слова різних лексичних категорій.
6. Розташувати подані синоніми в порядку градації..
7. Групування лексичних явищ, а також складання таблиць у процесі такої роботи.
8. Утворення антонімічних пар від одного й того самого слова за допомогою префіксів.
9. З урахуванням специфіки занять населення місцевості, де проживають учні, аналізувати тексти з відповідною професійною лексикою і складати тематичні словники.
10. Визначення ролі виучуваного лексичного явища в реченні чи тексті.
11. Вибір потрібного слова з ряду поданих у процесі виконання творчих робіт.
12. Усунення повторення одного зі слів у реченні чи в межах неширокого контексту.
13. Використання з певною метою тих чи інших лексичних явищ у різних видах робіт із розвитку зв'язного мовлення.
14. Здійснюючи міжпредметні зв'язки, систематично проводити спостереження над використанням різних лексичних груп у художніх творах на уроках літератури, надаючи цій роботі стилістичного спрямування.
15. Боротьба за високу культуру усного мовлення учнів нерозривно пов'язана зі збагаченням їхнього словникового запасу різними категоріями лексики, усуненням лексичних помилок, прищепленням навичок використовувати слово як виразну вальний засіб нашої мови [3, с. 115-118].

Для закріплення вивченого теоретичного матеріалу з лексики ми обрали такі види вправ для засвоєння однозначних та багатозначних слів, що мають завдання: 1) записати в першу колонку однозначні слова, а в

другу – багатозначні; 2) віднайти значення слова у тлумачному словнику та записати речення з кожним із його значень; 3) виписати словосполучення, які вжиті у прямому значенні.

Засвоєння загальнонавчаних та стилістично забарвлених слів закріплюється за допомогою вправ із завданнями: записати слова, близькі за значенням, але різні за вживанням. Вправи засвоєння матеріалу про групи слів за значенням мають завдання: дібрати антоніми чи синоніми до поданих слів; із синонімічного ряду вибрати слово, яке найбільш підходить до ситуації. Для засвоєння видів лексичних помилок використовували вправи на редагування.

Висновки. Отже, для вивчення лексики української мови ми врахували наявні досягнення у лінгвістиці й лінгводидактиці, методи, прийоми і засоби навчання лексики, розробили відповідну класифікацію вправ і завдань для закріплення вивченого.

Перспективи подальших розвідок полягають у врахуванні зв'язку вивчення лексики разом із фразеологією української мови для збагачення лексико-фразеологічного запасу школярів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Біляев О. Лінгводидактика рідної мови: Навчально-методичний посібник / О. Біляев / К. : Генеза. – 2005. – 180 с.
2. Ващенко В. С. Слово та його значення : посібник з лексикології / В. С. Ващенко. – Дніпропетровськ : ДДУ, 1976. – 38 с.
3. Олійник І. С. Методика викладання української мови в середній школі / І. С. Олійник, В. К. Іваненко, Л. П. Рожило, О. С. Скорик. – К. : Вища школа, 1989. – 437 с.
4. Пентиліук М., Окуневич Т. Методика навчання української мови у таблицях і схемах: навчальний посібник / М. Пентиліук, Т. Окуневич. – К. : Ленвіт, 2006. – 134 с.
5. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання: Українська мова: 5–9 класи / Г. Т. Шелехова, М. І. Пентиліук, К. В. Таранік-Ткачук, Т. Д. Гнаткович, В. І. Новосолова, Н. Б. Коржова. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2017. – 57 с.

Семак Д.

Науковий керівник – к. н. із соц. комунікацій Решетука Т. В.

ВІДОБРАЖЕННЯ МЕДИЧНОЇ РЕФОРМИ У ТЕРНОПІЛЬСЬКИХ МЕДІА

Розмови про «Медичну реформу» ведуться ще з початку 2017 року і на сьогодні це актуальна проблема, яка викликає резонанс у суспільстві. Із впровадженням медичної реформи зміниться схема надання медичної допомоги. Недостатня проінформованість населення у сутті медичної реформи, а також її неоднозначне впровадження з боку держави призводить до зростання панічних настроїв, виникнення міфів, спекуляцій з боку противників реформи. Пояснити громадянам суть реформи, її недоліки та переваги — це одне із завдань ЗМІ. Оскільки українці часто черпають інформацію із регіональних ЗМІ, які розглядають глобальні проблеми на місцевому рівні, демонструючи їх наслідки безпосередньо для реципієнта, то вони стають важливим посередником, комунікатором між владою та громадянами, то **актуальність дослідження** зумовлена посиленням інтересом суспільства до медичної реформи.

Мета статті полягає у визначенні джерел інформації про медичну реформу та способів подання відомостей про неї у тернопільських ЗМІ.

Щоб досягнути мети необхідно вирішити такі **завдання**:

- окреслити законодавчу базу проведення медреформи та її суть;
- визначити активність висвітлення реформи регіональними ЗМІ;
- охарактеризувати джерела інформації про медреформу;
- визначити тип подачі інформації про медреформу;
- зробити висновки на основі отриманої інформації.

Головними законодавчими документами, що регламентують проведення медичної реформи в Україні є:

- Закон №2002 — автономізація медичних закладів, вступив у дію 6 листопада 2017 року.
- Закон №6327 про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення, вступив у дію 1 січня 2018 року
- Закон №7116 (колишній 6604) про зміни до Бюджетного Кодексу набув чинності з 1 січня 2018 року
- Закон №7117 про підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості набув чинності з 1 січня 2018 року [7].

Проект Закону України № 6327 «Про державні фінансові гарантії надання медичних послуг та лікарських засобів», який забезпечує законодавчу базу для проведення медичної реформи було зареєстровано 10 червня 2017 року. Проект зареєстровано як закон — 19 жовтня 2017 року № 2168-VIII «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» і з 30 січня 2017 року Закон набув чинності і отримав статус: «вводиться в дію з 1 січня 2018 року поетапно, крім частини восьмої статті 10, яка набирає чинності та вводиться в дію з 1 серпня 2018 року» [8].